

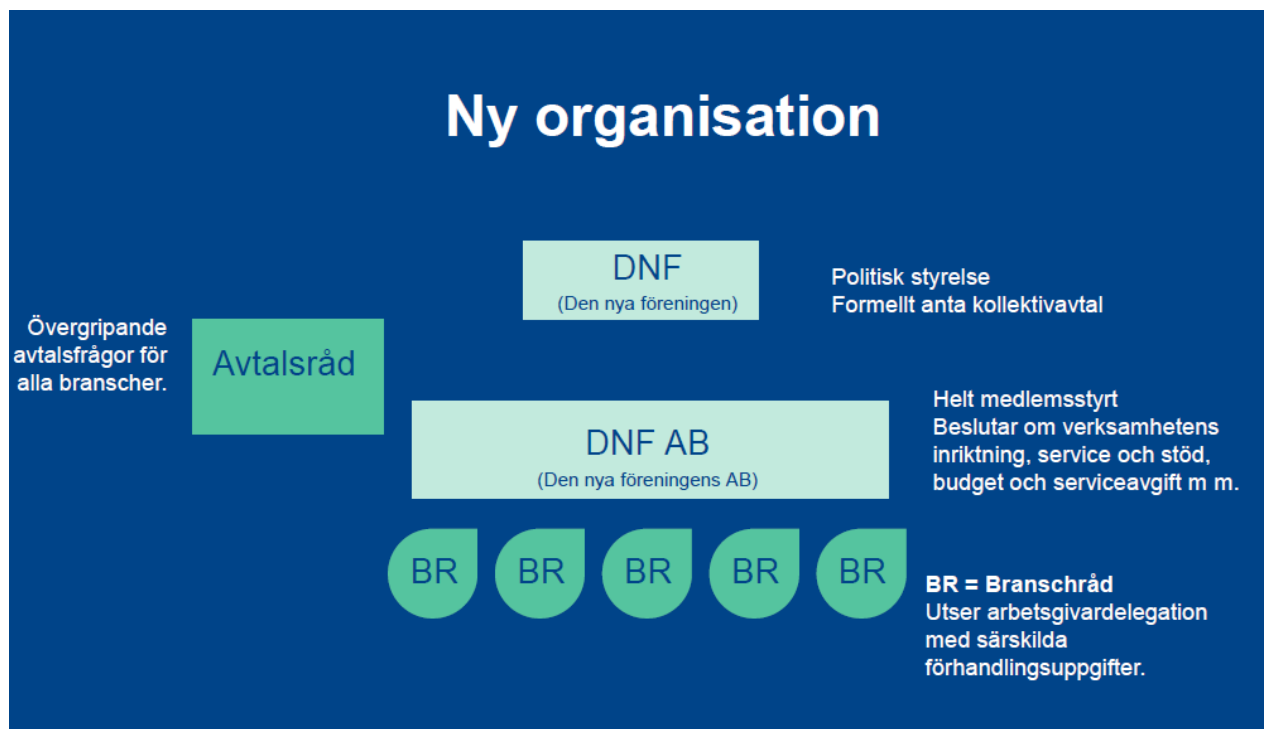
Översiktlig riskbedömning med en ny organisation tillsammans med Pacta

Inledning

KFS styrelse och ledning har i sitt strategiska utvecklingsarbete identifierat att en ny gemensam organisation tillsammans med Pacta skulle vara det långsiktigt bästa alternativet för KFS. Eftersom KFS är en medlemsstyrd organisation som ska verka för sina medlemmars bästa har styrelsen förankrat idén om och innebörden av en ny gemensam organisation bland medlemmarna innan frågan tas upp för beslut. Metoden för denna förankring är ett brett kommunikationsarbete med bl a medlemsdialoger som genomförts under hösten 2016.

Efter 25 genomförda dialoger har KFS lyckats nå drygt hälften av medlemsföretagen. I samband med dialogerna har såväl möjligheter som risker med organisationsförslaget lyfts fram. Under samtalen har det kunnat konstateras att identifierade risker också kan betyda möjligheter. Önskemål om en generell riskanalys har lyfts fram för att kunna bilda sig en bättre uppfattning. I detta dokument har KFS försökt identifiera de generella risker som kan finnas med att bilda en ny gemensam organisation tillsammans med Pacta. Eftersom varje identifierad risk även kan innebära en möjlighet så har vi försökt beskriva både och.

Ytterligare underlag om hela processen hittar du på www.kfs.net/framtid där det även finns en FAQ kring de vanligaste frågeställningarna.

Den nya organisationen består av en **ideell förening (DNF)** och ett **servicebolag (DNF AB)**, så som KFS är organiserat idag, men med skillnaden att den nya föreningens styrelse (DNF) utses av SKL. Det är den styrelsen som formellt antar kollektivavtalen. Den nya föreningens **servicebolag (DNF AB)** är helt medlemsstyrt och har en styrelse som består av medlemmar. DNF AB beslutar om verksamhetens inriktning, service, stöd, budget och serviceavgift m m. **Branschråden** driver utveckling och avtalsfrågor branschvis. Ordförande för branschrådet utses av DNF AB:s styrelse. Inom varje branschråd kan arbetsgivardelegationer utses med särskilda förhandlingsuppdrag för branschen. **Avtalsrådet** består av samtliga ordföranden för branschråden och har att samla övergripande avtalsfrågor rörande alla branscher/verksamheter inför styrelsen i DNF.

1. Ansvarsfördelningen i den nya arbetsgivarorganisationen?

Risk:

Den risk som identifierats avseende den nya organisationsmodellen utgörs av den kompromisslösning som gjorts mellan KFS och Pacta om delad styrning mellan den ideella föreningens styrelser. D v s ej medlemsstyrt hela vägen som KFS har idag utan en styrelse bestående av förtroendevalda utsedda av SKL i Den Nya Föreningens styrelse (DNF;s styrelse) och en styrelse med ledamöter enbart utsedda av medlemsbolagen i Den Nya Föreningens AB (DNF AB).

Risken som identifieras är att politikerna i den DNF; styrelse har en annan agenda än att vilja skapa en arbetsgivarorganisation som ser till de samhällsnyttiga bolagens bästa och inte stärker deras konkurrenskraft genom konkurrenskraftiga villkor. Eller att de på annat sätt vill styra organisationen så att det motverkar medlemsbolagens önskan och behov.

Möjlighet:

Det som en del upplever som en risk med en politisk styrelse uppfattas av andra medlemmar som en möjlighet genom att en kraftfullare organisation än idag och med förtroendevalda med nationell tyngd och överblick i DNF:s styrelse skapar förbättrade möjligheter att göra bolagens och branschernas röster hörda inom såväl SKL som samhället i stort. Vilket kommer att öka förståelsens för de samhällsnyttiga bolagens och branschernas behov och villkor.

Möjligheten utgörs också av att DNF:s styrelse arbetar enligt sitt uppdrag – med affärsmässig samhällsnytta som grund - och därmed bidrar till att stärka de konkurrenskraftiga bolagen och deras förutsättningar på arbetsmarknaden.

Risk:

En annan risk med modellen är att medlemsföretagen inte tar chansen och kraftfullt bemannar arbetsgivarorganisationen d v s DNF AB styrelse. Organisationsmodellen har precis som både KFS och Pacta idag två delar i den ideella föreningen och som båda behöver fullgöra sitt uppdrag. Om servicebolaget inte fyller sin roll/uppdrag på ett kraftfullt och ansvarstagande sätt d v s att styra arbetsgivarorganisationen då kan det bli obalans i modellen.

Möjlighet:

Genom en engagerad och professionell och stark styrelse för DNF AB och genom engagerade branschråd så styr bolagen sin arbetsgivarorganisation. Man äger ett starkt inflytande över branschernas konkurrenskraft samt yrkandeplattformen för de avtalsvillkor som ska gälla för de olika branscherna.

Arbetsgivarorganisationens kansli ska arbeta för organisationens bästa och på båda styrelsernas uppdrag. Ett professionellt kansli utgör en viktig aktör för att se till att den samlande organisationens uppdrag och syfte upprätthålls.

2. Den nya Arbetsgivarorganisationen och konkurrenskraftiga avtal

Risk.

Den risk som kan identifieras hänger ihop med riskbeskrivningen under område 1. D v s att DNF:s styrelse har andra avsikter än att arbeta för att den nya organisationens verksamheter ges bästa möjliga förutsättningar att vara attraktiva arbetsgivare med konkurrenskraftiga villkor i konkurrenskraftiga avtal.

Inflytandet på avtalen riskerar att minska i och med att den nya arbetsgivarorganisationen inte är medlemsstyrd i alla led då DNF:s styrelse utgörs av förtroendevalda som utses av SKL och DNF:s styrelse ska anta kollektivavtalen.

Riskbedömningen påverkas också av den inställning som var rådande vid den föregående misslyckade fusionen och SKL:s agerande därefter.

Möjligheter:

SKL har sedan sist bildat Pacta som en från SKL avskild juridiskt enhet, med en organisation och ett servicebolag liknande det som gäller för KFS. Pactas styrelse, den styrelse som i framtiden skulle vara DNF:s styrelse, har visat insikt och förståelse för att de samhällsnyttiga företagen måste ges konkurrenskraftiga villkor. Pactas styrelse består av förtroendevalda med höga positioner inom såväl politik som i bolagsstyrelser med god kunskap om bolagens villkor. Om inte DNF styrelse skulle verka för de samhällsnyttiga företagens behov och konkurrenskraft på arbetsmarknaden genom konkurrenskraftiga avtal så skulle de heller inte fullfölja sitt uppdrag för den nya organisationen enligt stadgar, bolagsordning etc.

Genom att branscherna enas och flera branscher kommer att omfatta nästan samtliga bolag/organisationer i branschen blir såväl inflytandet på verksamheten som på avtalen större. Branschrådets påverkan på verksamhet och avtal kommer att fortsatt vara stor.

Det nyinrättade avtalsrådet kommer att bevaka de branschöverskridande avtalsfrågorna.

3. Vad innebär den nya arbetsgivarorganisationen för KFS-bolagens möjligheter att rekrytera kompetens?

Risk:

Att KFS-bolagen i den nya organisationen kommer närmare kommunerna och att bolagens attraktionskraft på medarbetare därmed kan påverkas negativt av den upplevda känslan av att förknippas med kommunen och kommunal verksamhet.

Möjlighet:

KFS varumärke - Affärsmässig Samhällsnytta ska också utgöra den nya gemensamma organisationens varumärke och identitet. Identiteten blir ännu starkare när det omfattar dubbelt så många samhällsnyttiga bolag. Med ökande förväntningar och engagemang för långsiktig hållbarhet, socialt ansvarstagande och ansvar för klimat och miljö bör Affärsmässig Samhällsnytta bli än mer attraktivt på arbetsmarknaden och fortsatt attrahera den nya generationer medarbetare och som delar den nya organisationens och bolagens värden.

4. Vad innebär den nya organisationen för medlemmarnas service?

Risk:

Risken som identifieras är att servicen till medlemmarna skulle bli sämre än idag. Detta mot bakgrund av att man uppskattar KFS goda service och att man är rädd för att den kan försämrans.

Möjligheter

Service utövas av kansliet som styrs av styrelsen i DNF AB. Styrelsen för DNF AB utses enbart från medlemsföretagen. Medlemmarna äger därför att självständigt styra den över den egna Arbetsgivarorganisationen och vilken servicenivå man vill ha samt serviceutbud mm.

Förutsättningarna ägs därför av DNF AB:s styrelse att skapa goda förutsättningar i bolaget att tillhandahålla ännu bättre service än idag.

5. Vad innebär den nya arbetsgivarorganisationen för KFS-bolagen med kommuner som ägare till bolagen?

Risk:

Att kommunerna genom att påverka SKL och SKL:s förtroendevalda i DNF:s styrelse på sikt urholkar innehållet i branschavtalen mot ett generellt kommunalt avtal.

Möjlighet:

Genom att kommunerna får ett entydigt och samlat arbetsgivaralternativ för sina samhällsnyttiga bolag med Affärsmässig Samhällsnytta som gemensam identitet kan det ge bättre förutsättningar för huvudmannen/ägaren/finansiären att sätta sig in i och förstå bolagens behov av att vara konkurrenskraftiga och att de verkar på en konkurrensutsatt marknad vilket kräver konkurrenskraftiga villkor.

6. Vad innebär den nya arbetsgivarorganisationen för de privatägda bolagen?

Risk:

Flera privatägda bolag har i likhet med flera kommunägda bolag upplevt att ett samgående med Pacta enligt den föreslagna modellen, kan innebära en negativ påverkan på befintliga konkurrenskraftiga branschavtal. Några bolag har särskilt påpekat det i perspektivet av att de konkurrerar med kommunala verksamheter och därmed riskerar ge kommunerna ett indirekt inflytande över den nya arbetsgivarorganisationens avtal. Ett inflytande som skulle kunna användas konkurrensbegränsande och försvårande för de privata aktörerna.

Möjlighet:

Andra privatägda KFS-bolag som konkurrerar med kommunala verksamheter har gjort en annan bedömning. Man har betonat att man ser positivt på konkurrensneutrala avtal och att den situationen inte förändras med den nya arbetsgivarorganisationen. Istället ser man möjligheten att genom den nya arbetsgivarorganisationens starkare röst positivt påverka förståelsen och möjligheterna för privata aktörer som leverantörer och utförare av kommunernas kärnverksamhet, inklusive frågan om vinster i välfärden.

7. Vad innebär den nya arbetsgivarorganisationen för KFS energibolag?

Risk:

Att energibranschen som en gång startade KFS förlorar sin ställning som dominerande bransch och därmed inflytande i den föreslagna arbetsgivarorganisationen.

Möjlighet:

Branschen Energi kommer även i den nya organisationen omfatta i särklass flest bolag. Branschen kommer att enas och bli större i och med att de av Pacta organiserade energibolagen återförenas i en ny gemensam arbetsgivarorganisation.

8. Vad innebär det om vi inte går vidare i processen med att bilda en ny arbetsgivarorganisation?

Risk:

Den mest uppenbara risken är att KFS medlemsunderlag successivt urholkas och därmed möjligheten att bli lyssnad på och påverka samhällsutvecklingen och positionen för medlemsbolagen.

Genom att majoriteten av nybildade kommun- och landstingsägda bolag och kommunalförbund redan idag blir medlemmar i Pacta, samt risken att befintliga KFS-bolag genom ägardirektiv tvingas lämna KFS, föreligger en uppenbar risk för en negativ trend vad gäller antalet medlemsbolag för KFS.

Vid för liten kritisk massa påverkas också KFS förmåga att rekrytera kompetenta medarbetare och medlems servicen negativt.

Möjlighet:

Att KFS fortsätter stå på egna ben och utvecklar Affärsmässig Samhällsnytta med befintliga medlemmar och söker samverkansmöjligheter på annat håll.

Många bolag ser det nya förslaget som en riskminimering, jämfört att som läget är idag, att kunna föras över till Pacta genom ägarbeslut. Något som genomfördes för många bolag (dryga 30) efter det föregående misslyckade försöket till samgående. Den risken gäller fortfarande i flera kommuner och kan närsomhelst bli aktuell i alla kommuner beroende på politiska ställningstaganden.

Genom att istället hantera eventuella risker gemensamt i den nya organisationen, mellan den medlemsutsedda styrelsen i DNF AB och den förtroendevalda styrelsen i DNF, skapar man en säkrare och mer långsiktigt hållbar utveckling.

Vidare uppfattas möjligheten att ena branschen som positiv. Att istället som nu, vara splittrade i två arbetsgivarföreningar, tillhöra samma ger gemensam utvecklings- och påverkanskraft för branscherna.

Ställningstagandet som varje medlemsbolag har att göra är om riskerna är hanterliga och om de möjligheter som den nya organisationer kan innebära överväger de risker som kan finnas.

För att citera Klas Hallberg som var en av föreläsarna på KFS Ledarskapsdagar i nov 2016: "Det enda vi med säkerhet vet om framtiden är att det är OKLART. Och för att närma sig sina möjligheter så måste man ta vissa risker."